

A magyar gazdasági élet szereplőinek várakozásai

2016. szeptember

© Századvég Gazdaságkutató Zrt.

A tanulmány az Országgyűlés Hivatala Költségvetési Tanács szervezete megbízásából, kizárólag a Költségvetési Tanács és a Költségvetési Bizottság részére és felhasználására készült.

Főbb megállapítások

Szeptemberben az üzleti szféra összesített várakozásainak indikátora az augusztusi visszaesés után kis mértékben javult. Az öt vizsgált ágazatból kettőben kismértékű gyengülés (ipar, szolgáltatások), míg kettőben kismértékű erősödés (kiskereskedelem, háztartások) következett be. Jelentősen javultak ugyanakkor az építőipar várakozásai elsősorban a rendelésállományra vonatkozó mutató kedvezőbbé válásának köszönhetően. Ehhez hozzájárulhat a Családi Otthonkedvezmény Kedvezmény valamint az uniós támogatások év végére várt felfutása.

Az üzleti szféra várakozásainak alakulása

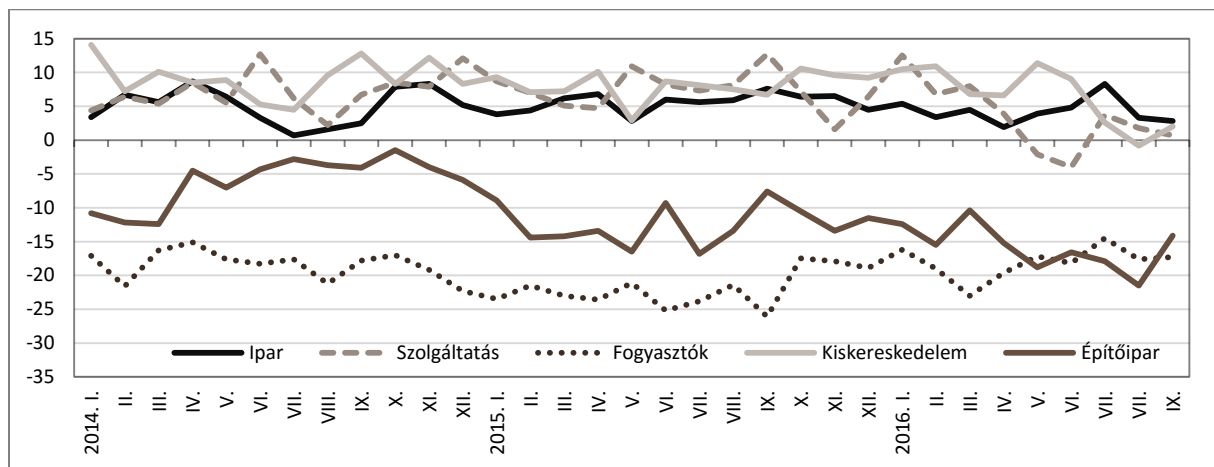
Az **ipari** vállalatok bizalmi indexe 2016 szeptemberében a havi összevetés alapján 0,5 bázisponttal csökkent, így 2,8 bázisponton zárt. Éves összevetésben 4,8 bázispontos csökkenést mutatnak az adatok. Az ipari bizalmi mutató részindexei közül szeptemberben összesen két esetben javulás, míg ötnél gyengülés figyelhető meg. Az exportmegrendelések megítélési szintje nagymértékben (7,8 bázisponttal) gyengült, míg a teljes állományra vonatkozó indikátor szintje ennél kisebb mértékben (4,8 bázisponttal) romlott, így negatív tartományba került. A következő negyedéves időszakra vonatkozóan ismét javultak a termelési várakozások, ugyanez mondható el az előző negyedév termelését érintően a teljesítmény megítélésére. Az ipari szereplők ismét az értékesítési árak kismértékű csökkenésére számítanak a következő negyedévben, ezzel szemben az előző négy hónapban még emelkedést vártak. Továbbá csökkent a következő negyedév foglalkoztatás-bővülését várók aránya is.

Az elmúlt hónapban az **építőipar** bizalmi indexe elmozdult három éves augusztusi mélypontjáról, az index szeptemberben regisztrált $-14,1$ százalékos értékénél fél éve nem mértek kedvezőbbet. A mutató nagymértékű javulása elsősorban a szektor bővülő rendelésállományának következménye: bár az építőipari vállalatok nettó értelemben vett közel negyede továbbra is negatívan ítéli meg szerződésállományának alakulását, a mutató kilenc havi csúcsra emelkedett szeptemberben. A növekvő építőipari keresletet a rendelésállomány kedvező alakulásán túl a javuló, szeptemberben ismét pozitív tartományba emelkedő árvarakozások is mutatják. A bővülő megrendelések hatására már csak a szektor közel 40 százaléka szembesül elégtelen kereslettel, miközben a felmérés szerint a megfelelően képzett munkaerő hiánya ismét jobban visszafogja kibocsátást, mint az alacsony rendelésállomány vagy a historikus összevetésben kedvező hitelezési feltételek.

A **kiskereskedelem** szezonálisan kiigazított bizalmi indexe 2 bázisponttal emelkedett. A megkérdezettek az elmúlt hónapoz képest ötből négy kérdésre derűlátóbban válaszoltak. A három, előretékintő alkérdés egyre nagyobb optimizmust látat, mind hó/hó, mind év/év viszonylatában. A következő időszak üzleti tevékenysége és a rendelésszám tekintetében a lakosság év végén megemelkedő fogyasztási kedve tükröződik vissza. Ezzel egyetemben a várható dömping miatt a foglalkoztatotti létszám emelkedését is várják a válaszadók. Más a helyzet az elmúlt három hónap üzleti tevékenysége kapcsán, ami még mindig negatív tartományban van. Ugyan a megítélése javult, azonban az elmúlt két hónapban végbement visszaesésre aligha találunk erős indokot. Egy lehetséges magyarázat lehet a kiskereskedelem növekedési ütemének csökkenése. Egyedüli almutatóként csak a raktárkészletek mozdultak el kedvezőtlen irányba, habár nem számottevő mértékben.

A **szolgáltató szektor** szezonálisan kiigazított bizalmi indexe 2016 szeptemberében 1,1 bázisponttal, 0,7 bázisponttal csökkent, amely mögött az elmúlt 3 havi foglalkoztatás megítélése és a keresletre vonatkozó romló várakozások állnak. Az elmúlt 3 havi foglalkoztatás megítélése egy hónap alatt 13,3 bázisponttal csökkent -3,2 bázisponttal, míg a keresletre vonatkozó várakozások 7,2 bázisponttal 1,4 bázisponttal csökkentek. Az üzleti környezet megítélése szeptemberben lényegében nem változott, 0,1 bázisponttal emelkedett, de továbbra is a negatív tartományban található -0,9 bázisponttal. A bizalmi index csökkenését árnyalja, hogy javult az elmúlt 3 havi kereslet megítélése, valamint a foglalkoztatásra vonatkozó várakozások is érdemben emelkedtek 2,8 bázisponttal 10,2 bázisponttal. A szereplők áremelkedésre vonatkozó várakozásai az elmúlt hónapban tovább erősödtek 7,6 bázisponttal.

1. ábra: Az üzleti szféra négy fő ágazata és a fogyasztók gazdasági várakozásának kompozit indexei (egyenleg)

Megjegyzés: Szezonálisan kiigazított adatok. Forrás: Eurostat ESI Indicators

Fogyasztói várakozások alakulása

A **fogyasztói** várakozások egészét kifejező szezonálisan kiigazított bizalmi index 2016 szeptemberében alig változott az előző hónaphoz képest: 17,3 bázispontos értéke 0,3 bázisponttal haladja meg az egy hónappal korábbit. Ugyanakkor jelentős, 8,8 bázispontos javulás figyelhető meg az egy évvel korábban mérthez képest. Az előző hónaphoz viszonyítva az indikátorok többségénél javulás figyelhető meg. Legnagyobb mértékben, 2,4 bázisponttal az általános gazdasági helyzetre vonatkozó várakozások javultak. 1 bázispont feletti növekedés figyelhető meg a háztartások pénzügyi helyzetére vonatkozó mutatók tekintetében: hasonló mértékben javultak a háztartások jelenlegi és jövőbeni pénzügyi helyzetével kapcsolatos várakozások. Ennek némileg ellentmond azonban, hogy a megtakarításokra vonatkozó várakozások 1,9 bázisponttal romlottak augusztushoz képest, de így is 8,2 bázisponttal meghaladják az egy évvel korábbit. Mivel várakozásaink szerint a bérszínvonal dinamikus növekedése a jövőben is fennmarad, ezért ez a tervezett vásárlások növekedésére utalhat. Ezt támasztja alá az is, hogy a nagyobb értékű vásárlások indikátora 1,3 bázisponttal nőtt. Kevesebben vannak azonban azok, akik a munkanélküliség csökkenésére számítanak, bár a mutató értéke az egy évvel korábbihoz képest több mint 10 bázisponttal javult a kedvező munkaerőpiaci adatokkal összhangban. Augusztushoz képest nőtt azok aránya is, akik növekvő árszínvonalat várnak, de az egy évvel korábbi értékkel összevetve itt is jelentős csökkenés tapasztalható.